1. ÜNİTE

4 Bizim Mahalle

Sayfa 12

Bizim mahalle çok sevimli insanlarla doludur. Bu mahallede herkes birbiriyle iyi geçinir. **Yeri gelmişken** size mahallemizi tanıtayım.

Mahallemizin muhtarı Osman Bey, kızı Bilge ile yaşıyor, eşi birkaç yıl önce öldü. Kızı üniversiteye gidiyor. Oldukça başarılı bir öğrenci. İki yıl sonra doktor olacak. Bilge **mutfaktayken** harikalar yaratıyor. Lezzetli yemekler pişiriyor. Babası da bundan çok memnun ama fazla kilo almaktan şikâyetçi.

Mahallemizdeki kahvenin çaycısı Kâzım, Karadenizli. Karadeniz Bölgesi'nin insanları şakacı ve komik olur. Kâzım da tam bir Karadenizli. Uzun, kemerli burnu ve Karadeniz Bölgesine has konuşmasıyla onu hemen tanıyabilirsiniz. Haa, bir de Maviş adında bir kuşu var. Kâzım çay **dağıtırken** Maviş, Kâzım'ın omzunda gezer.

Mahallenin kuaförü Sema Hanım. Mahalledeki herkes Sema Hanım'a gidip saçlarını yaptırır. Eşi Selçuk taksi şoförü. Onların Yiğit adında bir çocukları var. Sema Hanım **hamileyken** epey kilo aldı ama kilolarını hiç dert etmedi. Şimdi eski formuna kavuştu.

Hayriye Hanım her şeye karışan biridir. **Sokaktayken** "Çocuklar fazla gürültü yapmayın.", "Bu arabayı buraya kim park etti?" gibi sürekli konuşur. Laf aramızda biraz da sinirlidir. Hemen her şeye çok çabuk kızabilir. Onu memnun etmek biraz zor. Takma adını hemen söyleyeyim: Asabi Hayriye.

Mahallemizde daha birçok kişi var. Manav Remzi, Şişman Kasap Erdal, Bakkal Cavit, Tamirci Serdar... Hepsi güler yüzlü, arkadaş canlısı insanlar...

Bütün bu bilgileri kimden mi öğrendim? Tabii ki Mualla Hanım'dan. Mahalledekiler ona "Ayaklı Gazete" diyor. Mahallede neler olmuş, kim hastaymış, kim kime âşık olmuş? Onunla sohbet ederken hepsini öğrenebilirsiniz. Haberlerin manşetleri de, ayrıntıları da onda. Siz de bizim mahalleye gelin. Mualla Hanım'ı mutlaka görürsünüz. **Mahalledeyken** birisi yanınıza yaklaşır ve adınızı meraklı meraklı sorar. İşte o, bizim Dedikoducu Mualla'dır. **Konuşurken** dikkat edin. Sırlarınızı öğrenerek herkese anlatabilir.

4 Akşam Haberleri

Sivas'tan İstanbul'a giden Mustafa Çam yönetimindeki 34 UFE 28 plakalı yolcu otobüsü kar yağışının yoğun olması sebebiyle Tokat- Sivas karayolunda kaza yaptı. Kazada 4 kişi ağır 13 kişi yaralandı. Olay yerine gelen 112 Acil Servis ekipleri ve polislerin yardımıyla yaralılar hastanelere götürüldü. Kaza sebebiyle karayollarında ulaşım kısa süre aksadı.

Uzun bir aradan sonra, Balkanlardan gelen soğuk havanın etkisiyle sıcaklık 10 °C düşecek. Şiddetli yağmur bekleniyor. Şemsiyesiz çıkmamanızı öneririz. Yağmur hafta boyunca devam edecek. Hafta sonu programı yaparken bu bilgileri göz önünde bulundurmanızı tavsiye ederiz.

Beşiktaş, geçen hafta Fenerbahçe ile 2-2 berabere kalarak puan kaybetti. Beşiktaş, bu haftaki Gençlerbirliği maçında da yenildi. Galibiyet yerine Beşiktaş'ın mağlup olması taraftarlarını üzdü. Beşiktaş taraftarları için hüsran dolu bir hafta oldu.

Pazar günü gösterime giren "Fetih 1453" adlı filmi, daha ilk gününde 100.000 kişi seyretti. Seyirciler sinemadan çıkarken beğenilerini ifade ettiler. Yönetmen Faruk Aksoy, "Bu ilgiyi bekliyorduk." diye konuştu.

1 Google'ın Öyküsü

Google dünyanın en büyük arama motorlarından biridir. Çevrim içi bilgi dağıtımı, reklam teknolojileri ve arama motorları için yatırımlar yapan çok uluslu Amerikan anonim şirketidir. Peki, hiç aklınıza geldi mi? Google'ı kim buldu? Her şey nasıl başladı?

Google'ın kuruluş süreci 1996 Ocak ayında Kaliforniya'daki Stanford Üniversitesi'nde iki doktora öğrencisi Larry Page ve Sergey Brin'in araştırma projesiyle başlar. İlk başlarda her konuda zıt görüşleri savunurlar, çok iyi anlaşamazlar ancak her ikisinin de ortak bir sorusu vardır: İnternet üzerindeki tonlarca veriyi sınıflandırmak ve kolayca bulmak mümkün mü? İkili "BackRub" adındaki arama motorunu geliştirir ve para kazanmak ister. Pek çok firmayla görüşür. Hatta Yahoo'nun kurucularından David Filo ile bile görüşürler ancak Filo projelerini geliştirmelerini ve belirli bir noktaya geldikten sonra müşteri aramalarını tavsiye eder. İki zeki üniversite öğrencisi bıkmadan hem okullarına hem de yollarına devam eder.

Bir yıl sonra sistem fazlaca ün kazanmaya başlar. Tam bu sırada da şansları döner. Sun adlı bir şirkete bir sunum yaparlar ve anlaşma imzalarlar. Eylül 1998'de üç kişilik kadroyla bir arkadaşlarının garajında çalışmalarına devam ederler. Aralık 98'de PC Magazine dergisi en iyi 100 internet sitesi ve arama motoru arasında Google'ı da gösterir. Böylece Google'ı herkes tanır. 1999'da şirkette artık sekiz kişi çalışır ve günde 500.000 aramaya ulaşır.

Google şu anda günde 200 milyon soruya cevap verebiliyor. Şirkette 17 binden fazla kişi çalışıyor ve bugünkü değeri 157 milyon dolar. Dolayısıyla bu hikâye hayallerimizden vazgeçmemek adına bizlere güzel bir örnek olabilir.

2. ÜNİTE

3 Yalan Dünya

Hep sen mi ağladın hep sen mi yandın
Ben de gülemedim yalan dünyada
Sen beni gönlümce mutlu mu sandın
Ömrümü boş yere çalan dünyada

Ah yalan dünyada, yalan dünyada
Yalandan yüzüme gülen dünyada

Sen ağladın canım ben ise yandım
Dünyayı gönlümce olacak sandım
Boş yere aldandım, boş yere kandım
Rengi gözümde solan dünyada

Ah yalan dünyada yalan dünyada
Yalandan yüzüme gülen dünyada

Neşet Ertaş

Gazeteci Bugün değerli hattatlarımızdan Etem Çalışkan'la birlikteyiz. Hocam kendinizden biraz bahseder misiniz?

Etem Çalışkan Tabii. 1928'de Tarsus'ta doğdum. İstanbul Güzel Sanatlar Akademisinde Prof. Sabri Berkel'den desen, Prof. Emin Barın'dan yazı, Prof. Namık Bayık'tan afiş ve grafik dersleri aldım. Mezun olduktan sonra 1954 yılında gazeteciliğe başladım. Gazetelerde, dergilerde ressam, kaligraf ve araştırmacı olarak görev yaptım. 1982'de emekli oldum ancak hâlâ çalışmalarıma devam ediyorum.

Gazeteci Hat sanatını bize biraz anlatır mısınız?

Etem Çalışkan Estetik kurallara bağlı kalarak yazı yazma sanatı olarak açıklayabiliriz. Zaten "hat"tın anlamı da "Güzel Yazı Yazma"dır. Aslında görsel sanat türü olarak da tanımlayabiliriz. Batı kültüründe bizim hat sanatının karşılığı da kaligrafi olarak adlandırılmaktadır. Bu sanatla uğraşan kişiye de hattat denir. Hattatlar duygularını, düşüncelerini kalem ve kâğıtta bir araya getirirler.

Gazeteci Peki hattatlık aileden mi geliyor?

Etem Çalışkan Hayır, ailemde hattat yok. Ben de güzel yazı yazmak için çok uğraşmadım. Sanıyorum, bu yetenek bende doğuştan var.

Gazeteci Hat kelimesi ilk olarak Arap harflerini akla getiriyor. Sizce de öyle mi?

Etem Çalışkan Harflerin hepsi kutsaldır. Yazı kutsaldır çünkü insanlar okuyarak öğrenir. Güzel yazının Arap harfleriyle veya Latin harfleriyle yazılması önemli değildir.

Gazeteci Siz Arap harfleriyle yazmayı denediniz mi?

Etem Çalışkan Hayır, denemedim. Hocam Emin Barın bana, "Arap harfleriyle mi devam edeceksin, Latin harfleriyle mi?" diye sordu. Biliyorsunuz Arap harfleri sağdan sola, Latin harfleri ise soldan sağa doğru yazılır. Her ikisinin bilek hareketleri farklıdır. Hocam, "İkisine de devam edebilirsin ama birinde mükemmel olman lazım, ona göre seç." dedi. Ben de Latin harflerini tercih ettim.

Gazeteci Güzel yazı yazmak niçin önemlidir?

Etem Çalışkan Güzel konuşmak niçin önemli? Etkilemek için, değil mi? Güzel yazmak da aynı sebeple önemlidir.

Gazeteci Bize çalışmalarınızdan da bahseder misiniz?

Etem Çalışkan Türkiye'de ders kitaplarındaki Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi ve İstiklal Marşı'nın yazımını hat sanatıyla yazdım. Atatürk'ün imzasını Atatürk'e ait imzalara bakarak stilize ettim. Ayrıca Kuran-ı Kerim'in Türkçe mealini yeni yazıyla ve Nutuk'u kaligrafik olarak iki cilt halinde yazdım.

Gazeteci Anıtkabir'deki çalışmanızın öyküsü de oldukça ilginç. Anlatır mısınız?

Etem Çalışkan 1953 yılında İstanbul Güzel Sanatlar Akademisinde öğrenciydim. Hocam bana "Etem, bütün yaz yanımda olacaksın. Seninle Anıtkabir'deki Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'ni ve Onuncu Yıl Nutku'nu yazacağız." dedi. 10 Kasım'a kadar tüm bu yazıtları hat sanatıyla yazdık. Hocam ve benim için çok gurur verici bir çalışmaydı.

Gazeteci Hocam, bize değerli zamanınızı ayırdınız. Teşekkür ederiz.

Etem Çalışkan Ben teşekkür ederim.

4 Rüyalarda Buluşuruz

Yıllar var ki biz seninle
Bakışarak konuşuruz
Sevdalanmış kalbimizle
Rüyalarda buluşuruz
Bu şarkıyla kavuşuruz

Aşk gülümüz solsa bile
Gözümüz yaş dolsa bile
Zaman geçmiş olsa bile
Rüyalarda buluşuruz
Bu şarkıyla kavuşuruz

Hiç kimseye söylenmeden
Hasretimiz bilinmeden
Gizli gizli görünmeden
Rüyalarda buluşuruz
Bu şarkıyla kavuşuruz

Aşk gülümüz solsa bile
Gözümüz yaş dolsa bile
Zaman geçmiş olsa bile
Rüyalarda buluşuruz
Bu şarkıyla kavuşuruz

Seslendiren: Sibel CAN

Derya Hocam, merhaba. Zamanınız var mı? Sizinle bir konuyu konuşmak istiyoruz.

Metin Bey Tabii, ama on beş dakika sonra derse gideceğim.

Derya Hocam, biz İletişim Fakültesinde okuyoruz. 4. sınıftayız. Yaklaşık altı ay sonra mezun olacağız. Gazetede bir iş ilanı gördük ve başvurmak istiyoruz ama iş görüşmesi sırasında nasıl davranmamız gerekiyor, bilmiyoruz. Siz, "Etkili İletişim" ve "Diksiyon" adlı dersleri veriyorsunuz. Bu dersi sizden alan bir arkadaşımızdan öğrendik. Bize yardımcı olabilir misiniz?

Metin Bey Memnuniyetle ancak şu anda zamanım yok. Bu yüzden bunları uzun uzun anlatamam. Taşınabilir belleğiniz var mı? Bilgisayarımdan bazı küçük notlar yükleyebilirim.

Derya Bende var hocam. Çok seviniriz.

Metin Bey Derslerinizle birlikte mi yürüteceksiniz?

Derya Evet hocam. Yarı zamanlı bir iş. Biz de bunun için başvurmak istiyoruz.

Metin Bey Tamam o zaman. Umarım, işinize yarar. Sonuçtan beni haberdar edin, olur mu?

Derya Tabii hocam, haber veririz. Çok teşekkürler.

Gazete artık günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Bir gazetenin yayımlanmasındaki temel amaç ise haber vermektir. Bunu herkes bilir. Nitekim gazetenin en ilkel örneği de sadece haberleri duyurmak amacına dayanıyordu. Tarihte ilk olarak yazılı haber vermeyi Roma İmparatoru Julius Caesar başlatmıştır. Gelip geçen yolculardan ya da hükümet kaynaklarından haberler topluyor, çok basit bir ifadeyle büyük boy bir kâğıda yazıyor ve herkesin okuması için belirli bir yerde duvara asıyorlardı. Yani kentte önemli haberleri halka bildiren duvar ilanları kurmuşlardı. Bu ilanları merkezden köylere haberleri iletmek için siyasi, ticari ve sosyal haberleri içeren günlük mektuplar izlemiştir. MÖ 59 yılında 2.000 kopya olarak çıkarmış ve imparatorluğun değişik köşelerine dağıtmışlardır. Bu mektuplar siyasi gelişmeler, toplumsal olaylar, gladyatör dövüşlerinin sonuçlarını içeriyordu. Okuma bilen Roma vatandaşları yüksek sesle okuyarak diğerlerine duyururdu.

Osmanlı-Venedik savaşı sırasında ise Venedik hükümetinin emriyle bazı mektuplar yazılmıştır. Bu mektuplar savaşın durumu hakkında bilgi veriyordu ve memleketin bazı yerlerinde halka bu mektupları okuyorlardı. Okuyan kişilere de en küçük Venedik parası olan "gazetta"yı veriyorlardı. İşte gazete kelimesinin ortaya çıkış öyküsü de bu şekildedir. Çin'de Tang hanedanı döneminde bir saray genelgesi de toplumsal ve siyasi konular hakkında bilgiler veriyordu. Bu bağlamda bu genelge de bu yönüyle bir gazete sayılabilir. Tabii ki bunları ilk gazete örnekleri sayabiliriz ancak gerçek anlamıyla gazete olarak kabul etmek doğru olmaz. Bildiğiniz gibi gazetede yer ve zaman kısıtlaması yoktur. Biz nereye gazete oraya.

Bu açıdan bakınca, ilk gazetenin tarihi 1300 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Kâğıdı ilk Çinliler yapmıştır, bunu hepimiz biliyoruz. İşin garip yönü ilk gazete de Çin'de yayımlanmıştır. Bu gazetenin adı "Başkent Haberleri" anlamına geliyordu. Söz konusu gazete sayesinde, hükümet halkı önemli gelişmelerden, herkesin duymasında, öğrenmesinde yarar olan büyük olaylardan haberdar ediyordu. Eski Roma'da da halk arasında "Günlük Olaylar" adı altında bir gazete dağıtıyorlardı. Kısacası tarihteki en eski ilk gazeteler Roma ve Çin'dedir.

16. yüzyılda, para verip gazete satın almak yaygın bir alışkanlık halini almıştır. Venedik Hükümeti, "Yazılı Haberler" başlığıyla bir gazete yayımlıyordu ve parayla satıyordu.

Giderek gazeteler sadece bir haber duyurma aracı olmaktan çıktı. 18 yüzyılda, belirli yazarlar, politikacılar, düşünürler, gazete aracılığıyla fikirlerini yayımlıyorlardı. Ancak haber sağlama olanakları çok ağırdı bu yüzden ilk gazeteler haftada bir sayı çıkıyordu.

15. yüzyılda matbaanın keşfi gazete ve dergilerin hızla gelişmesine yol açmıştır. 16. yüzyılda Avrupa'da savaşlara tanıklık etmiş kimselerin birinci elden aktardığı birkaç sayfalık savaş haberleri yayımlandıktan sonra süreli yayımlanan ilk gazeteler ise 17. yüzyılın başlarında Almanya'nın bazı kentlerinde ve Belçika'nın Anvers şehrinde basılmıştır. İlk gazeteyi Johann Carolus 1605 yılında basmıştır. Sanayi devrimi ile gelişmiş matbaa makinelerinin icadı gazetelerin tiraj ve maliyetlerini olumlu ölçüde etkileyerek gazete okuma alışkanlığının yaygınlaşmasına neden olmuştur. Londra'da yayımlanan The Times gazetesi, 1814 yılında yeni matbaa aletlerini edinince dakikada 1.100 baskı kapasitesine ulaşmıştır.

Şimdilerde ise en yaygın gazete şekli günlük olarak çıkmaktadır ve insanları bilgilendirmek için güncel konuları içermektedir. Kısacası geçmişten günümüze kadar gazete büyük bir yol kat etmiştir. Biz kıymetini bilmesek de!

3. ÜNİTE

2 Sınav Sonucu Belli Oldu

Kemal Bey	Kızım, saat dokuz oldu, artık sonuçlar açıklanmıştır.
Yaren	Şimdi internetten bakıyorum baba.
Kemal Bey	Birlikte bakalım.
Yaren	Ayy, çok heyecanlıyım. Kalbim neredeyse yerinden fırlayacak. Ben bakamayacağım.
Kemal Bey	Ben bakayım mı?
Yaren	Tamam baba! Sen bakarsan daha iyi olur.
Kemal Bey	Haydi, gözümüz aydın! Kazanmışsın!
Yaren	Sahi mi söylüyorsun, Baba? Bir de ben bakayım.
Kemal Bey	Canım kızım, hayırlı olsun!
Emine Hanım	Aaa! Beni beklemediniz mi? Nereyi kazanmışsın?
Yaren	Sabredemedik anne. Hacettepe Tıp Fakültesini kazanmışım!
Emine Hanım	Kızım, hayırlı olsun. Gel seni bir öpeyim.
Sedat	Ne oluyor, bu gürültü ne?
Yaren	Sen uyu! Hacettepe'yi kazanmışım.
Sedat	Öyle mi, benim canım ablam! Ben de iki yıl sonra ODTÜ Makine Mühendisliğindeyim.
Yaren	Elbette Burak'çığım. Böyle çalışırsan o bölümü kesinlikle kazanırsın.
Emine Hanım	Allah'ım sana şükürler olsun!
Yaren	Bundan sonra daha çok çalışmam gerek.
Kemal Bey	Biraz dinlen. Hatta isterseniz annenle bir hafta izin alalım, birlikte Antalya'ya doğru yola çıkalım.
Sedat	Denize girersek bence olur.
Yaren	Antalya'ya gidip de denize girmemek olur mu!
Kemal Bey	Denize de gireriz, dağa da çıkarız.
Emine Hanım	Ben hemen hazırlıklara başlayayım.

Okul öncesi eğitim süresince çocuklar paylaşmayı, dayanışmayı, sosyalleşmeyi ve birlikte çalışmayı öğrenirler. Okul öncesi eğitimin amacı çocuklarda öğrenmeye ilgi uyandırmak ve çocuğun yeteneklerini ortaya çıkarmaktır.

Bu dönemde, çocuk yüksek öğrenme potansiyeline sahiptir. Uygun fiziksel ve sosyal çevre koşulları sağlanırsa çocuklar, daha hızlı ve başarılı bir gelişim gösterirler. Çocukların bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihin ve dil gelişimleri büyük ölçüde tamamlanır, kişilikleri şekillenir ve çocuklar devamlı olarak değişir. Bu nedenle, çocuğun küçük yaşlarda sağlıklı bir ortamda gelişimini sürdürmesi önem kazanmaktadır.

Erken çocukluk dönemindeki gelişmelerle, okul öncesi eğitim artık anne babanın yalnız başına başarabileceği bir konu değildir. Eğitim, öğrenci-öğretmen-veli üçgeninden oluşan platformdur. Bu birliktelik ne kadar bilinçli ve sağlıklı olursa çocuklarımız da o oranda sağlam bir kişilik kazanırlar.

Eğitimin sağlam temeller üzerine kurulmasında ve insanların ileri yaşlardaki başarılarında okul öncesi eğitimin rolü bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Olumlu ya da olumsuz anlamdaki her şey, onları yetişkinlik yıllarında da doğrudan etkilemektedir. İşte size okul öncesi eğitimin önemini gösteren bazı kanıtlar:

3 yaşına kadar bir çocuğun beyni bir yetişkinden 2,5 kat fazla çalışır. 0-6 yaş grubunda, gelişim düzeyinde okul öncesi eğitimi almış çocukların 1. sınıf başarı düzeyleri daha yüksektir ve okuma yazmaya daha hızlı geçmektedirler. 12 yaşında IQ değerleri 5 puan daha yüksektir, 15 yaşında yetenek sınavlarında % 90 -100 arası başarı sağlarlar. % 65'i liseyi, % 45'i üniversiteyi sorunsuz kazanır ve bitirir. Yetişkin olduklarında dış dünyayla kolay ve sağlıklı iletişim kurarlar ve sosyal insanlar olurlar.

Okul öncesi eğitiminin desteklenmesi için sonuç olarak şunları söyleyebiliriz: Aile ve eğitimci işbirliği ile okul öncesi eğitim; çocuğun daha yaratıcı, ileriyi görebilen, yeni ürünler yaratabilen ve çevresini kendi amaçları için yönlendirebilen özerk bir birey olarak yetişmesine katkı sağlayacaktır.

5 Dünyadaki İlginç Kütüphaneler

Kitap okumak önemli bir alışkanlıktır. Gelişmiş ve gelişen toplumlar, halkın kitap okuma alışkanlığını artırmak için çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Hem Türkiye'de hem de yurt dışındaki bu ilginç kütüphaneler insanları kitap okumaya özendiriyor. İşte sizlere insanları kitap okumaya özendiren ilginç kütüphane örnekleri:

Bulgaristan'ın Karadeniz kıyısındaki Sandy kumsalında bir kütüphane var. Kütüphanede 10 dilde 2.500'den fazla kitap var. Tatile giderken bavulunuzu kitaplarınızla doldurmanıza gerek yok. Güneşlenirken, dinlenirken, yemek yerken hemen elinizin altında bir kütüphane bulmanız mümkün.

42 yaşındaki Brezilyalı otobüs şoförü kültür otobüsünden esinlenerek otobüs kütüphanesini yaratmış. Brezilya başkentinde hizmet veren bu otobüsün raflarında bulunan 15 kitabı Brezilyalılar seyahat ederken okuyor.

Posta Kutusu Kütüphanesi de oldukça ilginç. Kurucularından Rick Brooks'a göre 24 eyalet ve sekiz ülkede, toplam 300 veya 400 minik, ücretsiz kütüphane var. Kütüphaneleri ziyaret etmek isterseniz web sitesinden kütüphanelerin harita konumlarına ulaşabilirsiniz.

British Telecom, İngiltere'nin güneyindeki Westbury-sub-Mendip kasabasından ikonik kırmızı telefon kulübelerini kaldırmak isteyince, yerel halk ayaklanmış. Telefon kulübelerini gönüllüler dünyanın en küçük kütüphanelerinden biri haline getirmiş. 24 saat açık olan kütüphanenin içindeki 100 kitap, CD ve DVD'yi halk belirlemiş.

2009 yılında, Venezuela devletindeki Valle del Momboy Üniversitesi "Katır Biblio" adında farklı bir hizmet başlatmış. Katır sırtlarındaki bu mobil kütüphaneler köylü çocuklara kitap taşıyor.

2012 yılında, İtalyan sanatçı Massimo Bartolini Belçika sanat festivali için Bookyard adında kamuya açık geniş bir Açıkhava kütüphanesi geliştirmiş.

Kansas City'deki kütüphane halk oylamasıyla gerçekleşmiştir. Büyük halk kütüphanesinin otoparkı kitap şeklindedir.

Emekli İtalyan öğretmen Antonio La Cava 2003 yılında çocuklara okuma sevgisini yaymak için bir motosiklet alıp 700 kitaplı bir mobil kütüphaneye çevirmiş.

Bir haber de bizden. İstanbul'da "Durak Kütüphanesi Projesi" başladı. Toplam 20 bin kitap var. Böylelikle 11 durakta otobüs veya servis bekleyen insanlar vakitlerini kitap okuyarak değerlendirecekler.

4. ÜNİTE

8 Her Kapıyı Açan Anahtar: Yabancı Dil

Her kapıyı farklı bir anahtar açar. Kişisel ve kültürel gelişimde de sihirli bir anahtara sahip olmak gerekir. Bu sihirli anahtar ise yabancı dildir. Yabancı dil ile herkesten bir adım önde olmanız mümkün. Günümüzde yabancı bir dil bilmek bir zorunluluk haline gelmiştir. Özellikle işverenler eleman alırken bir değil, iki veya üç dil bilme şartını aramaktadır. Dil bilmenin her anlamda faydası çoktur. Yapılan bilimsel araştırmalara göre; yabancı dil bilmek sizi her anlamda iyi bir dinleyici, yaratıcı ve dile daha duyarlı bir insan haline getirmektedir. Beyninizi geliştirmektedir ve potansiyel Alzheimer hastalığını da geciktirmektedir. Bu yararlarının yanı sıra az sonra söz edeceğim yararları da cankulağıyla dinlemenizde fayda var.

Farklı kültürler ve ülkeleri tanımak konusunda, bir dil bilmek size büyük bir avantaj sağlayabilir. O ülke hakkında kaynaklar okuyabilir, birinci kaynaktan konuya sağlıklı bilgilere ulaşabilirsiniz. Bu size iş dünyasında ya da özel hayatınızda avantajlar sağlayabilir.

Bir dili okumayı, konuşmayı, dinlemeyi veya anlamayı öğrendiyseniz gelirinizde artış var demektir. Dil öğrenmek size bir ev kirası kadar gelir sağlayabilir. Nasıl yani derseniz? Çevirmenlik, rehberlik, özel ders öğretmenliği gibi alanlarda çalışabilirsiniz. Kendi ülke ve kültürünüzü tanıtmak için de yabancı dil çok işe yarar. Örneğin; Siz yabancı bir ülkede olsanız ve o ülkeden bir insan size çay ikram edip sorularınızı saygıyla cevaplarsa, sizde nasıl bir izlenim oluşur? Ülkenize gelen turistlere, ülkeniz hakkında bilgi verebiliyor ve sorularını cevaplayabiliyorsunuz. Bundan daha büyük bir keyif olabilir mi? Şunu da unutmamak lazım. Dil öğrenmek ve bilmek hayat kalitenizi arttırabilir. Dil öğrenirken sabretmeyi, çalışmayı ve zaman yönetimini daha iyi bir şekilde öğrenmek ve uygulamak durumunda kalırsınız. Bu beceriler sadece dil öğreniminde değil, hayatınızın her alanında işinize yarar. Dil bildiğiniz için yeni insanlarla tanışmak, ülkenizin tanıtımı konusunda size sorumluluk yükler. Dil bilmenin faydaları bu kadarla da sınırlı değil. Yabancı dil bilmek kariyerinizde yükselmeniz ya da kariyerinizi değiştirmek konusunda size yardımcı olur, saygınlık kazandırır, sizi kalabalıkta öne çıkarabilir.

Kısacası bir dili çalışmak ya da bilmek kendi başına güzeldir. Başarma duygusu, kendini geliştirme çabası, size güç katar. Siz yeter ki bir yabancı dili öğrenin. Çabalarınız boşa gitmez.

Emlakçı Buyurun efendim, hoş geldiniz.

Asuman Hanım Hoş bulduk.

Emlakçı Size nasıl yardım edebilirim?

Mustafa Bey Biz bir ev satın almak istiyoruz.

Emlakçı Bu arada ne içersiniz? Çay, kahve?

Asuman Hanım Ben, orta şekerli bir Türk kahvesi içerim.

Mustafa Bey Bana kahve dokunuyor. Ben bir açık çay içerim.

Emlakçı Küçük Hanım, size ne ikram edelim?

Yaren Çay ya da kahve, benim için fark etmez.

Emlakçı Pekâlâ, şimdi konuşabiliriz. Nasıl bir ev düşünüyorsunuz? Apartman dairesi mi? Müstakil bir ev mi?

Asuman Hanım Öncelikle sakin bir semtte olmasını istiyoruz. Ben artık şehrin gürültüsünü çekemiyorum.

Mustafa Bey Tabii, fiyatlar da uygun olmalı.

Emlakçı Fiyatlarımız semte ve evin büyüklüğüne göre değişiyor. Ancak fiyat konusunda anlaşırız. Bizim için önemli olan sizin memnuniyetinizdir.

Asuman Hanım Çok naziksiniz hanımefendi. Biz artık yaşlandık sayılır. Evimizin; alışveriş merkezine, hastaneye, park ve çarşıya da yakın olmasını tercih ederiz.

Mustafa Bey Ben, müstakil bir evi tercih ederim. Küçük bir bahçesi olsun. Bahçede hanımeli, ortanca, akşamsefası ve kırmızı güller yetiştireyim, bir de meyve ağaçları.

Asuman Hanım Müstakil ev bizim için biraz büyük olmaz mı Mustafa Bey? İki oda bir salon neyimize yetmiyor?

Mustafa Bey Öyle deme Asuman Hanım. Boy boy torunlarımız var. Geldiklerinde bahçede oynarlar. Fena mı olur!

Yaren Hiç benim düşüncemi sormuyorsunuz Dede. Belki benim de kendime göre isteklerim olacak!

Mustafa Bey Haklısın kızım. Ee, söyle bakalım, sen nasıl bir ev istiyorsun?

Emlakçı En iyisi ben size şu broşürü vereyim. Broşürde semtlerine ve evlerin birtakım özelliklerine göre çeşitli ev seçeneklerimiz bulunmaktadır. Broşürü inceleyiniz sonra gelin tekrar görüşelim. Ama önce çaylarımızı, kahvelerimizi bitirelim.

Asuman Hanım Nerede kaldı bu servis bilmiyorum ki?

Mustafa Bey Hanım, bu kadar acele etme, satış görevlisi ne dedi, hatırlasana.

Asuman Hanım Evet, ben ne dediklerini biliyorum. "Üç gün içinde servis görevlisi gelip buzdolabınızı kuracak." dedi. Bir buzdolabı için üç gün beklenir mi? Bana kalsa hemen kutusunu açıp çalıştırırım.

Mustafa Bey Biliyorsun, o zaman da garanti belgesi bir işe yaramaz. Madem sabredemiyorsun, o zaman telefonla servisi ara. Hem böylelikle kesin olarak ne zaman geleceklerini de öğreniriz.

Asuman Hanım Evet, niye ben bunu akıl edemedim? Şimdi arıyorum. Nerede bu servisin numarası? İşte, buldum.

Servis telefonu Altınkanat 7/24 destek hattına hoş geldiniz. Müşteri temsilcilerimizle yapacağınız görüşmeler, size daha iyi hizmet verebilmek için kayıt altına alınacaktır. Ürünlerimizle ilgili teknik destek alabilmek için 1'i, arızalı ürün takibi için 2'yi, ürünlerimizin özellikleri hakkında bilgi alabilmek için 3'ü, makine kurulumu için 4'ü, diğer konular için 5'i, müşteri temsilcisine bağlanmak için 6'yı, menüyü tekrar dinlemek için lütfen 7'yi tuşlayınız.

Mustafa Bey Hanım, ne oldu? Günlük havadisleri mi dinliyorsun?

Asuman Hanım Sessiz ol lütfen, şimdi 4 tuşuna basıyorum.

Görevli İyi günler, ben Esra, nasıl yardımcı olabilirim?

Asuman Hanım İyi günler Esra Hanım. Biz, bir buzdolabı aldık ve kurulması için servisi bekliyoruz.

Görevli Tamam efendim. Ürünün kod numarasını söyleyebilir misiniz?

Asuman Hanım Kod numarası mı? Bir dakika bekleyin lütfen. Hayatım, buzdolabının kod numarası neydi?

Mustafa Bey Biraz bekle, buzdolabı paketinin üzerinde yazıyordur. Evet, söylüyorum, SNT4440204.

Asuman Hanım Söylüyorum, SNT4440204.

Görevli Teşekkür ederim. Kayıtlarımıza göre buzdolabınız bugün kurulacak. Sizin için hangi saatler uygun?

Asuman Hanım Öğleden sonra saat 14.00 olabilir.

Görevli Peki efendim. Servis görevlilerimiz belirttiğiniz saatte buzdolabınızı kurmak için gelecekler.

Asuman Hanım Çok teşekkür ederim.

Görevli Rica ederim efendim. İyi günler.

5. ÜNİTE

3 Beethoven

Meşhur bir Alman bestecisi olan Beethoven, 1770 yılında Almanya'nın Bon şehrinde doğdu. Yoksul bir ailenin çocuğu olması nedeni ile yeteneğinin gerektirdiği eğitimi alamaz ancak kendi kendisini yetiştirmeyi başarır.

Babası, saray müzisyenliği yaparak hayatını kazanır, annesi ise saray hizmetçiliği yapar. Beethoven, ilk müzik eğitimini henüz 4 yaşındayken babasından alır. Küçük yaşta aile bütçesine katkı sağlamaya başlar. Küçük yaşta sürekli kendisini geliştiren Beethoven, 1783 yılında ilk bestesini yapar. 1787 yılında hocasının yardımı ile Mozart'a öğrenci olabilmek için Viyana'ya gider.

Beethoven, Mozart'ın eğitimleri ile yeteneğine yetenek katar. Mozart, "Bu çocuğa iyi bakın onu bir gün tüm dünya tanıyacak" diyerek, Beethoven'deki ışığı vurgular. Fakat Beethoven, Mozart'ın yanında çok kalamadan Bon kentine geri dönmek zorunda kalır.

Beethoven, bir müddet sonra Viyana'ya geri döner ve hayatının geri kalan kısmına burada devam eder. Müzik hayatının ilk yıllarında piyanist olarak adını duyurur. Daha sonra yaptığı bestelerle klasik müziğin 19. yüzyılın sonuna kadar yaşayan tüm müzisyenlerini etkiler. Yaşamı boyunca sağlık sıkıntıları çeken Beethoven 1801'de işitme sorunu yaşamaya başlar ve 1817'de tamamen sağır olur. Sağırlığı müzik yaşamını hiçbir şekilde etkilemez. Hatta hepimizin çok iyi bildiği 9. Senfoniyi sağırlık döneminde bestelemiştir.1827 yılında 56 yaşındayken dünyaca tanınan bir besteci olarak ölür.

Turgut Bey Alo, merhaba canım, nasılsın?

Şeyma Hanım İyiyim canım, sen nasılsın? Aramazdın bu saatte, hayırdır?

Turgut Bey Bu akşam sinemaya gidelim mi? Ankara Uluslararası Film Festivalinde çok güzel bir film var.

Şeyma Hanım Tamam. Ben evi biraz toplayayım, çocukları annemlere bırakıp gideriz. Ev işleri hiç bitmiyor ki! Benim için de değişiklik olur.

Turgut Bey Bence de iyi olacak. Filme bayılacaksın.

Şeyma Hanım Hangi filme gideceğiz?

Turgut Bey Yağmur Adam.

Şeyma Hanım Bilim kurgu filmi mi yoksa? Bak hoşlanmıyorum öyle bilim kurgu filmlerinden, gerçeküstü olaylardan filan...

Turgut Bey Hayatım, otistik bir adam ve kardeşiyle ilgili bir film. Siz dernekte otistik çocuklara yardım ediyorsunuz ya. Bu film de onlarla ilgili. Eminim beğeneceksin.

Şeyma Hanım Öyleyse arkadaşlara da haber vereyim. Filmi kaçırmasınlar.

Turgut Bey Tamam, ben saat yedi için biletleri alıyorum. Akşam giderken çocukları bırakırız, dönerken de alırız.

Şeyma Hanım Tamam canım, işten çıkarken ararsın. Hoşça kal.

Turgut Bey Hoşça kal canım. Kendini fazla yorma.

Şeyma Hanım Tamam. Kolay gelsin!

1 Bu Kim?

Eli Bowen, Amerika'nın Ohio eyaletinde 1844'te dünyaya geldi. 10 çocuklu bir ailenin son üyesiydi. Dünyaya gözlerini biraz eksik açmıştı çünkü ayakları beline bitişikti bir başka deyişle bacakları olması gerekenden çok daha kısaydı. Gençliğinde ailesini geçindirmek için çiftliklerde çalışmaya başlayan Eli, ellerini kullanmakta usta oldu. Bir gün onu tesadüfen izleyen sirk sahipleri onunla çalışmak istedi.13 yaşında Barnum ve Bailey Circus tarafından işe alınan Eli Bowen, "Bacaksız Akrobat" olarak Avrupa turnesine çıktı ve ünü kısa zamanda tüm dünyaya yayıldı. 26 yaşında Mattie isimli genç bir bayanla evlenen Eli Bowen, dört sağlıklı çocuk sahibi oldu. 2 Mayıs 1924'te dünyanın en meşhur akrobatı olarak hayata veda etti.

Jim Abbott, Amerika'nın Michigan eyaletinde 1967 yılında dünyaya geldi. Doğuştan sağ eli olmayan Jim, beysbola profesyonel olarak 10 yaşında başladı. Lisedeki okul takımıyla eyalet şampiyonasında çeyrek final oynadı. Ardından 1985 yılında kolej takımına girdi ve Michigan Üniversitesi beysbol takımı formasıyla 1987 yılında Sullivan ödülünü aldı ve en iyi amatör sporcusu oldu. Ertesi yıl olimpiyatlarda ülkesine bir altın madalya kazandırdı. Amerika'nın en ünlü takımlarından California Angels, Chicago White Sox ve New York Yankees'de oynadıktan sonra emekli olarak menajer oldu. Hala Amerika'nın en sevilen beysbolcularından biri olmayı sürdürüyor.

Nazmiye Muslu, doğma büyüme Konyalıdır. Hatalı bir tıbbi müdahale sonucunda 12 yaşındayken belden aşağısı felç oldu. Hayatı boyunca tekerlekli sandalye kullanmak zorunda kaldı. Kendi evlerinin inşaatı sırasında babasına yardım etti ve inşaatta kiremit taşıdı. Babası ona "Kızım sen halterci mi olacaksın?" diye takılırmış. Nazmiye böylelikle haltere başladı. 2011 yılında Konya'da "Yılın Engelli Sporcusu" oldu. 2012 yılında, Londra Paralimpik Olimpiyatlarında altın madalya kazandı. Nazmiye Muslu, altın madalya kazanmanın yanında 109 kiloyu kaldırarak Dünya Rekorunun da sahibi oldu.

4 Elias Howe

Amacı dikiş makinesi iğnesini keşfetmek ve insanlığa faydalı birisi olarak anılmaktı. Bunun için bir çok araştırma ve deney yaptı fakat ilk yaptığı iğnelerde delik iğnenin ortasında olduğundan kullanılmaya çok elverişli değildi. Bu iş Howe'un kafasına takıldığından beri gece uykuları kaçtı. Bir gün rüyasında vahşi bir kabileye esir düşer. Bir çadır içinde bekletilen Howe'a kabile askerleri, reisleri tarafından çağrıldığı haberini getirdiler. Bu haberi duyan Howe birden irkildi. Acaba reis onu neden çağırıyordu? Diri diri yakmayı mı yoksa ona " Hoş geldin yabancı" mı demeyi düşünüyordu? Kafasındaki bu sorulara cevap ararken kapıdan içeri 2 asker girdi ve Howe'u reisin çadırına götürdü. Reis, kendisine dikiş makinesini bir an önce yapmasını emretti. Eğer 7 saat içinde makine hazır olmazsa kabile reisi tarafından öldürülecekti. Korkudan Howe'un eli ayağı birbirine dolandı. "Bir an önce işe koyulmalı" diye düşündü . Ama ne yapmak lâzımdı bilmiyordu. Düşündü taşındı fakat aklına hiçbir şey gelmiyordu. Bu sırada kabile üyeleri Howe'un etrafında toplanmaya başladı. Ölüm vakti yavaş yavaş yaklaşıyordu. Askerler ellerindeki mızraklarla onu öldürmek için bekliyorlardı. Howe hem korkudan titriyor hem de gözünü mızraklardan alamıyordu. Bakışları mızrakların ucuna takıldı kaldı. Şu anda etrafındaki insanlar onu ilgilendirmiyordu. O, mızrakların ucundaki göze benzeyen delikleri inceliyordu. Birden; "Evet! Tabi ya!" diyerek öne doğru fırlarken kan ter içinde uykudan uyandı. Bütün bu yaşadıklarının bir kâbus olduğunu anlayınca çok sevindi ve hemen toparlandı. Hiç vakit kaybetmeden işe koyuldu. Deliği mızraklardaki gibi iğnenin ucuna koyması gerekiyordu. Denedi ve başarılı oldu. Kâbus çok korkunçtu ama onu tarihte önemli bir yere oturttu.

1. Komedi filmlerinde gerçek veya gerçekleşmesi mümkün, gülünç olaylar anlatılır. Genellikle başrol oyuncularının başına komik olaylar gelir. Filmde mizah ve alay oldukça fazladır. İnsanları güldürmek ve eğlendirmek amacıyla hazırlanır.
2. Tarihi filmler tarihi gerçeklerden yola çıkılarak çekilir. Bu filmlerde karakterler tarafından genellikle gerçek kişiler ve gerçek olaylar anlatılır. Tarihi olaylar senaristler tarafından izleyicilerin beklentilerine göre yeniden şekillendirilir. Böylece tarihi filmler, tarihi belgesellerden ayrılır.
3. Bilim kurgu filmlerinde, bir olay çerçevesinde yakın veya uzak gelecekteki bilimsel ve teknolojik gelişmeler anlatılır. Genellikle bu filmlerde bugünkü teknoloji kullanılmaz, gelecekteki teknolojik aletlere yer verilir. Uzay araçları, bilimsel yenilikler, felaketler bilim-kurgu filmlerinde sık sık gösterilir.
4. Korku filmleri, insanların korkularından, gerçeküstü olaylardan yola çıkılarak hazırlanır. Bu filmlerde gerilim ve heyecan yüksek seviyededir. Ruhlar, yaratıklar gibi korkutucu unsurlara yer verilir.
5. Romantik filmlerde genellikle başroldeki bayan ve erkek oyuncunun birbirlerine karşı sevgisi ve aşkı anlatılır. Filmdeki olaylar başrol oyuncularının çevresinde gelişir.

Eğlenceyi çok seven bir ağustos böceği varmış. Ağustos böceği yaz aylarında sürekli saz çalıp, şarkı söylemiş. Tüm vaktini böyle harcamış. Derken güzel, sıcak günler bitmiş, kış gelmiş. Artık havalar çok soğuk ve yağışlıymış. Soğuktan çok üşümüş ayrıca karnı da çok açıkmış. Ama hiç yiyeceği yokmuş. Çünkü tüm yazı saz çalarak ve şarkı söyleyerek geçirmiş. Kış için hiç hazırlık yapmamış. Ama o tüm yaz eğlenirken küçük komşusu karınca, yaz boyunca kışa hazırlık yapmış. Hemen karıncanın kapısına gitmiş. Kapıyı çalmış. Karınca kapıyı açmış;

- Ne istiyorsun ağustos böceği, demiş.

- Karınca kardeş, havalar çok soğudu çok üşüyorum, üstelik karnım da çok aç ama yiyecek hiçbir şeyim yok. Bana ödünç yiyecek bir şeyler verir misin? Söz veriyorum ağustosta borcumu ödeyeceğim, demiş ağustos böceği.

Karınca;

- Neden yiyecek hiçbir şeyin yok, bütün yaz ne yaptın sen?

Ağustos böceği çok utanmış, çok mahcup olmuş;

- Şey, ben bütün yaz saz çaldım, şarkı söyledim. Kış için hiç hazırlık yapmadım.

Karınca çok sinirlenmiş bu cevabı duyunca;

- Madem öyle, tüm yaz saz çalıp, şarkı söyledin şimdi de oyna o zaman, demiş.

Karınca kapıyı ağustos böceğinin yüzüne kapatmış.

Altın Portakal Film Festivali

Antalya Altın Portakal Film Festivali, Avrupa ve Asya´nın en köklü film festivallerinden biridir. Bu festival Türkiye'nin en eski film festivalidir.

İlk olarak 1950´li yılların ortalarında, Antalya tarihi Aspendos Tiyatrosu´nda düzenlenir. Konserler ve tiyatrolar, Antalya Altın Portakal Film Festivali´nin temel taşını oluşturur. Festival, her yıl yaz aylarında yapılır ve halk tarafından yoğun ilgi ile karşılanır. Festivaldeki gösteriler gelenekselleşir. Festival 1960´lı yılların başına kadar bir şenlik havasında sürer. Şenlik, bir süre sonra sinemayla birleşerek "Antalya Altın Portakal Film Festivali"ne dönüşür. Önce Antalya için bir amblem aranır. Yörenin simgesi portakal, deniz ve Venüs Heykeli birleştirilir. Portakal sadece amblemin içine girmekle kalmaz, film festivalinin de ismi olur.

Cannes Film Festivali

İlk olarak 1946'da Fransa'nın güneyindeki Cannes kentinde düzenlendi. Bu festival uluslararası bir film festivalidir. Büyük ödül, Altın Palmiye'dir.

Cannes Film Festivali Avrupa'daki en önemli üç film festivalinden biridir. Cannes Film Festivali'nde her yıl ortalama 20 film yarışır. Bu filmler jüri başkanı ve jüri üyeleri tarafından ödüllendirilir. Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye, Büyük Jüri, En İyi Yönetmen, En iyi Kadın Oyuncu, En İyi Erkek Oyuncu, En İyi Senaryo, En İyi Kısa film, Altın Kamera ve Jüri ödülleri verilir.

Uluslararası Belgesel Film Festivali

1988 yılından beri her yıl Hollanda'nın başkenti Amsterdam'da düzenlenir. Dünyanın en büyük belgesel festivalidir.

Festival ilk olarak Amsterdam şehir merkezindeki Leidsplein'da düzenlenir. Daha sonraları festivalin kapsamı genişler, festival birçok merkez ve sinemalarda da gerçekleştirilir.

Festivalin amacı, yaratıcı belgeselleri desteklemek ve bu belgeselleri çok sayıda seyirciyle buluşturmaktır. Festival, önce küçük bir festival olarak düzenlenir fakat zamanla gelişerek büyük bir festivale dönüşür. Festivalde yaklaşık 120.000 izleyici bu belgeselleri seyretmektedir.

7. ÜNİTE

4 Festivaller

JAPONYA

Japonya'daki kutlamalar içinde en önemli olanı yeni yıl kutlamalarıdır. 1-3 Ocak tarihlerinde üç gün süren etkinliklerde renkli görüntüler ortaya çıkar. Bu kutlamalar sırasında caddelerde el ele dolaşan gençler, oyun oynayan çocuklar, yemek yiyen insanları sıkça görmek mümkündür. Evlerin kapılarına çam ve bambu dallarından yapılan süsler asılır. Japonlar bu üç gün çok neşelidir. Çünkü bu üç günde gülen insanların kötülüklerden kurtulacağına inanılır.

HİNDİSTAN

Yılbaşındaki en renkli ülkelerden biri Hindistan'dır. Yılbaşı günü rengârenk elbiseler giyen kadınlar, bir çiçek tarlasına benzerler. Yılbaşında her yeri ışıklandıran insanlar, çam ağacı yerine muz ve mango ağaçlarını süsler. Hindistan'da insanlar yılbaşı gecesi, içinde özel eşyalar bulunan kutuları yataklarının yanına koyarak uyurlar. Bu sayede yeni yılın onlara mutluluk ve bereket getireceğine inanırlar.

İSPANYA

Yılbaşında şehir meydanında çam ağacı başında toplanan İspanyollar, birlik mesajı verirler. Yılbaşında İspanya'daki en önemli gelenek, gece yarısı on iki tane üzüm yemektir. İnsanlar, her biri, bir ayı simgeleyen üzüm tanelerini yeni yıla bir dakika kala yemeye başlar. Saat on ikiyi geçmeden üzümünü bitiren insanların dileğinin kesin olarak gerçekleşeceğine inanılır.

1 Şeker Gibi Bir Bayram

Bayramlar, insanları bir arada tutan en önemli değerlerden biridir. Çocukluğumdan beri bayram geldiğinde içimi büyük bir sevinç kaplar. Çocukluk günlerimin bayramlarına her zaman özlem duyarım. En çok da Ramazan Bayramı'nı özlerim. Ramazan Bayramı'na çocuklar "Şeker Bayramı" da derler. Bunun nedenini merak ettiğinizi biliyorum. Bu bayramda türlü türlü tatlılar yapıldığını, çocuklara ve misafirlere renk renk şekerler ve çikolatalar ikram edildiğini söylesem bunun nedenini anlarsınız, sanırım.

Ramazan Bayramı'ndan bir önceki güne "arife günü" denir. Müslümanlar, bayram gününe kadar tam bir ay oruç tutarlar. Oruç tutamayanlar, oruç tutamadıkları her gün için fakirlere maddi yardım ederler. Bayrama birkaç gün kala çarşıda, pazarda bir hareketlilik başlar. Herkes alışveriş için çarşıya gider. Çocuklara bayramlık denilen bayram giysileri alınır. Çocuklar arife günü bu elbiseleri yatağının başucuna koyup öyle yatar.

Bayramın ilk günü sabah ezanıyla berber uyanıp bayramlıklar giyilir ve camiye gidilir. Camiden dönene kadar evdekiler kahvaltıyı hazırlar. Kahvaltıdan sonra kabristana gidilir, ölen yakınlar için dua edilir. Oradan da büyüklerin evlerine gidilip onlarında da bayramı kutlanır.

Bayramlarda çalınmadık kapı, öpülmedik el kalmaz. Birbirlerine küsen insanlar bayramlarda barıştırılır, fakirlere yardım edilir. Hâlâ bayramlar çok güzel ama biz artık çocuk değiliz.

3 Dünyadaki Doğum Günü Kutlamaları

Dünya üzerinde birçok millet vardır. Milletlerin yaşayışları, gelenekleri ve kültürleri birbirinden farklıdır.

Milletler arasında farklılık gösteren uygulamalardan biri de doğum günü kutlamalarıdır. Dünyanın dört bir yanında çeşitli şekillerde doğum günü kutlamaları yapılır. Bu kutlamalar milletlerin inanışlarına göre düzenlenir. Türkiye'de çocukların doğum günlerinde kutlamalar yapılır. Arkadaş çevresi ve akrabalar davet edilir. Çeşitli pastalar, börekler ve çörekler yapılır gelen misafirlere ikram edilir. Müzik eşliğinde danslar edilir. Doğum günü kutlanan çocuk pastanın üzerindeki mumları üfler. Misafirler doğum günü kutlanan çocuğa hediyelerini verirler. O gün güzel bir şekilde geçer.

Japonya'da özellikle üç, beş ve yedi yaşına giren çocuklar için düzenlenen kutlamalar önemlidir. Bu yaşlarda "shichi-go-san (yedi, beş ve üç)" adı verilen özel bir kutlama yapılır. Çocuklara yeni kimonolar alınır. Yeni kimonosunu giyen çocuklar tapınağa gider. Din adamları tarafından onlara özel şekerler verilir. Törenden sonra aileler tarafından da akrabaları için bir parti düzenlenir.

Arjantin ve Meksika'da on beş yaşına giren kız çocukları için özel bir doğum günü kutlaması yapılır. Dinî bir kutlama töreninden sonra kızlar babalarıyla ve kutlamaya davet edilen diğer erkeklerle dans eder.

Bazı Avrupa ülkelerinde de yirmi birinci yaş gününde doğum günü, pastasının üzerinde bir anahtar vardır ya da pasta, anahtar şeklindedir. Bu anahtar yirmi bir yaşındaki kişinin evden ayrılabilecek olgunluğa ulaştığını gösterir.

8. ÜNİTE

8 Emrah ile Selvihan

16.yüzyılın sonları ile 17.yüzyılın başlarında, Osmanlı Devleti'nin kale kentlerinden biri olan Erciş'te büyük bir aşk başlar. Âşık Ahmet'in oğlu Emrah, kale beyi Miroğlu Ahmet Bey'in kızı Selvihan'a âşık olur. Bu arada, Osmanlı topraklarına giren Şah Abbas, Van Kalesi'ni kuşatır. Başarılı olamaz ama İsfahan'a dönerken askerleri Erciş Kalesi'ne saldırır. Kale Beyi Miroğlu Ahmet Bey'i öldürüp kızı Selvihan'ı kaçırırlar. Şah Abbas Selvihan'ı çok beğenir ve onunla evlenmek ister. Selvihan, zaman kazanmak için bir şart koşar. (1) Şah bir bağ yetiştirecek, bağ üzüm verdikten sonra onunla evlenecektir. Emrah, Selvihan'ı bulmak için yollara düşer. Aradan yedi yıl geçer. Emrah Selvihan'ın izini süre süre İsfahan'a varır. Şah Abbas ve Selvihan'ın düğün hazırlıkları yapılmaktadır. Emrah, Şah'ın huzuruna çıkar. Saz çalıp şiir söyler. Şah onların birbirlerini sevdiklerini anlar, (2) Selvihan'ı Emrah'a vermeye razı olur. Şah'ın hanları buna itiraz eder fakat Şah Abbas, Emrah'ın Selvihan'ı götürmesine izin verir. Emrah, Selvihan'la birlikte Erciş'e gelir. Bu sefer, Selvihan'ın kardeşleri onu Tiflis Hanı olan amcaları Kuğu Han'ın yanına kaçırırlar ve amcalarının oğlu ile nişanlarlar. Bunu haber alan Emrah, (3) tekrar yollara düşer. Sonunda Selvihan'ı Tiflis'te bulur. Emrah yakalanıp zindana atılır. Bunu duyan Şah Abbas bir grup askerini göndererek Emrah'ı kurtarır. Erciş'e dönerken önlerine bu sefer İran Çapakurları çıkar ve Selvihan'ı alır götürürler. Bu duruma çok üzülen Emrah, (4) hastalanır ve yataklara düşer. Bir gün ölüm halinde hasta yatarken aniden doğrularak babasından duvarda asılı duran sazını ister. "Baba, Selvihan'ın kokusu geliyor." diyerek bir türkü söyler. Bu onun son türküsü olur. Türkü bittiğinde Selvihan karalar giyinmiş bir halde odaya girer. Elini tutmak için Emrah'ın yanına yaklaşır. Fakat Emrah, o esnada ruhunu teslim eder. Bunu gören Selvihan feryat ederek çığlıklar atar. Bu çığlıklar, günlerce Erciş Ovasında yankılanır. Emrah'ın naaşı mezara konulurken Selvihan cemaatin önüne geçer." Ey cemaat edeceğim duaya âmin deyin" diyerek ellerini açar ve (5) Allah'ın kendi canının da alması için dua eder, sonra da kendisini Emrah için açılan mezarın içine atar. Yan yana iki mezar açılır. Mezarlardan birine Emrah'ı, diğerine de Selvihan'ı koyarlar. Rivayete göre, o günden sonra Selvihan'ın mezarı üzerinde beyaz güller, Emrah'ın mezarı üzerinde ise kırmızı güller açmaya başlar. Yıllarca yörenin kızları bu gülleri koparak niyet tutarlar.

Semiha Topal, ÖSS Dil puanında Türkiye birincisi oldu. Dil alanında 100 sorunun tamamını, sözel bölümden 90 sorunun 88'ini doğru cevapladı.

Semiha'nın babası Salih Bey, TEDAŞ'ta işçi olarak çalışıyor. Ailenin tek kızı. Anne Gülbeden Hanım, ev hanımı. Lise 2'ye giden küçük kardeşi ve yüksekokul mezunu ağabeyi var. Orta gelirli bir aileye mensup. Ders çalışmak için özel bir odası yok. Özellikle soğuk kış günlerinde evde fazla ders çalışamamış. Okulda boş geçen dersleri ve teneffüsleri değerlendirmiş. Semiha "Sınıfımızın mevcudu azdı. Öğretmenlerimiz de müsaade etti. Boş zamanlarımın çoğunu okulda ders çalışarak geçirdim." diyor. Türkiye birincisi, günde 10 saat ders çalışanlardan değil, az; ama düzenli çalışanlardan. "Çok garantici biriyim. İşimi son ana bırakmam. Sınav akşamları ders çalıştığım görülmemiştir. Derslerimi zamanında öğrenirim." diyen şampiyon, öğrencilere yazarak ve özet çıkararak ders çalışmayı tavsiye ediyor.

Sunucu İdil Hanım, programımıza hoş geldiniz. Söyleşimize izleyicilerimizden gelen sorularla başlamak istiyorum. Bir izleyicimiz, "Hem Paris'te hem Brüksel'de hem de İstanbul'da ikamet ediyorsunuz. Üç değişik kültürde ve evde yaşamak nasıl bir duygu?" diye soruyor.

İdil Biret Mekânların önemi yok ki. Kendi dünyamı her yere taşıdıktan sonra, kendi düzenimi koruduktan sonra nerede yaşıyorum, çok da önemi yok. Kitaplarım nasıl olsa benimle.

Sunucu Bir çocukken bile her şeyi dönüştürme konusunda bir efsaneydiniz. Bu tekniği Boulanger'dan mı öğrendiniz?

İdil Biret Hayır, bunu hiç öğrenmedim. Notaları okumayı öğrenmeden önce her şeyi kulaktan öğreniyordum. Kulağım o kadar iyiydi ki bir şeyi çalmam için bir kere duymam yeterliydi. Bir gün bir grup dersinde genç bir adam piyano başında notaları okumakta çok zorlanıyordu ve gözyaşları içerisindeydi. Boulanger onu kaldırdı ve yerine beni oturttu. Onun için üzüldüm ama fark ettim ki bu benim kolaylıkla yapabileceğim bir şeydi.

Sunucu Siz öğrenci yetiştiriyor musunuz?

İdil Biret Her sene Eylül'de Ayvalık'ta 10 gün süren master dersleri veriyorum. Ayrıca yarışmalarda da jüri üyeliği yapıyorum. Yakın zamanda Rachmaninoff yarışması için bir paneldeydim. Bir sürü yetenekli öğrenci görüyorum ama çoğunun elleri çok yavaş. Rachmaninoff'un kendisi çaldığında, nasıl uçuşan bir dokunuşu olduğunu duyarsınız.

Sunucu Müzik öğrencileri için ne gibi tavsiyeleriniz var?

İdil Biret Konser düzenlemeyi öğrenmeleri gerekiyor. Bir kariyeri idare etmek, menajer bulmak gibi konular genellikle okulda öğretilmez. Mezun olduktan sonra, eğer bir orkestra işleri yoksa ve konser düzenlemeyi biliyorlarsa sadece müzikle meşgul olabilirler.

Sunucu Konser dünyasında tuhaf tabular var mıdır?

İdil Biret Yeşil bir elbise giymenin kötü şans getirdiği söylenir. Dürüst olmak gerekirse neden olduğunu bilmiyorum ama tabii ki benim de yeşil bir elbisem yok.